

Geurproeven niet in het belang van verdachten

De politie voert geuridentificatieproeven lang niet altijd blind uit, terwijl dat wel zou moeten. De diagnostische waarde van dit soort proeven is daarom gering, zegt forensisch expert Ton Broeders. Deskundigen en rechters moeten hun beperkingen kennen. Ook in civiele zaken.

.....
Lex van Almelo
 journalist
 .....

Vier hondengeleiders van de politie in Eefde werden op 11 december 2007 tot werkstraffen en voorwaardelijke celstraffen veroordeeld,¹ omdat zij de geuridentificatieproef in een strafzaak niet blind hadden uitgevoerd. Drie andere politieagenten werden vrijgesproken.² Dit ‘incident’ staat niet op zichzelf, zo blijkt uit een steekproef van experimenteel psycholoog en methodoloog Jan Frijters. In het eerste nummer van tijdschrift *Expertise en Recht* beschrijft Frijters de bevindingen van zijn onderzoek, waarvoor hij zich baseert op 114 processen-verbaal.³ De onderzoeker heeft lang niet alle informatie gekregen waarom hij vroeg. Maar op grond van de beschikbare informatie heeft hij ‘het sterke vermoede-

1 LJN BB9812, BB9835, BB9859 een BB9860.
 2 LJN BB9823, BB9850 en BB9863.
 3 www.uitgeverijparis.nl.

den’ dat hondengeleiders de geuridentificatieproeven niet altijd blind uitvoeren. Bij die proeven moeten honden met de neus langs een aantal buisjes om geurovereenkomsten vast te stellen. De honden blijken een voorkeur te hebben voor bepaalde posities in een rij. Om te voorkomen dat de hond naar een bepaald monster en bepaalde verdachte wordt geleid, moeten de geurmonsters bij iedere proef in willekeurige volgorde worden neergelegd. Volgens de regels moeten de hondengeleiders de volgorde bepalen door te ‘dobbelen’. Afgaande op de processen-verbaal hebben zij dat in veel gevallen nagelaten. Voor hoogleraar criminalistiek Ton Broeders is dat reden om te twifelen aan de diagnostische waarde van geuridentificatieproeven. Een verdachte, schuldig of niet, heeft geen enkel belang bij het houden van het geuridentificatieproef, schrijft hij in vernoemd tijdschrift. Eigenlijk zouden ook andere sporen – zoals vingerafdrukken, handschriften, kogels, gevolgen en verf-, glas-, haren- en vezelsporen – blind moeten worden onderzocht. Maar in de praktijk gebeurt dat vrijwel nooit, zegt Broeders tegen het *Advocatenblad*. Volgens hem zou het bijvoorbeeld moeilijker worden om de goede patroonhulzen te vinden bij het juiste wapen als de sporen niet blind mogen worden onderzocht.

Deskundigen die zich prostitueren

Expertise en Recht werd begin februari gelanceerd op een gelijknamig symposium in Leiden. Daar werd onder meer vastgesteld dat advocaten veel forensische vragen laten liggen. Niet alleen in strafzaken, maar ook in civiele. De Raad voor de Rechtspraak bracht vorig jaar een speciale leidraad uit voor deskundigen in civiele zaken.⁴ Patholoog en jurist Raymond Giard wijst op de bloeiende *childbirth litigation* in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. In het Verenigd Koninkrijk werd tussen 2001 en 2006 bijna een miljard pond aan schadevergoeding uitbetaald wegens schade die bij de bevalling zou zijn ontstaan. Mede dankzij deskundigen zijn de claims kansrijk. Maar de empirische basis onder de claims is wankel, zegt Giard. Het idee is dat de baby door een moeizame bevalling zuurstoftekort heeft en daardoor handicaps oploopt. En dat de arts die dus had kunnen voorkomen. Maar dat blijkt lang niet altijd het geval. Niettemin laten heel wat deskundigen zich maar al te graag inhuren door advocaten. De vraag is hoe je kunt voorkomen dat deskundigen zich ‘ prostitueren’, zoals hoogleraar strafrecht Ybo

4 Leidraad deskundigen in civiele zaken: http://www.rechtspraak.nl/NR/rdonlyres/5A7FAEC4-79CE-451F-A5AC-6BCAAA6F1021/0/Leidraad_deskundigen_WT.pdf.

Buruma het uitdrukt. De deskundigen zelf moeten zich afvragen waarom een partij hen wil inschakelen. Verder moeten zij duidelijk maken welke normen zij hanteren en op welke informatie zij zich baseren. Om de inschakeling van gerechtelijke deskundigen te stroomlijnen, werkt het ministerie van Justitie aan een Landelijk Deskundigenregister, dat op 1 januari 2009 in werking moet treden. In eerste instantie wordt het register gevuld met DNA-, gedrags- en handschriftdeskundigen voor strafzaken. Vooruitlopend op het register hebben forensisch experts zelf al het Landelijk Register Gerechtelijke Deskundigen in het leven geroepen.⁵ Op de lijst van 75 experts staat één advocaat: de aan Houthoff verbonden Enno van der Schans, die optreedt als schadedeskundige op het gebied van overheidsaansprakelijkheid. Het inschakelen van deskundigen is een trend. Geert Corstens, raadsheer in de Hoge Raad, waarschuwt dan ook: ‘De rechters en de deskundigen moeten hun beperkingen kennen.’

5 www.lrgd.nl.